

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1432/2024
27.02.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хаџића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа пуномоћник Андрија Марковић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије – Министарство унутрашњих послова, коју заступа Државно правобранилаштво са седиштем у Београду, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3349/22 од 27.12.2023. године, у седници одржаној 27.02.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 3349/22 од 27.12.2023. године у ставу првом и другом изреке, тако што се **ОДБИЈА**, као неоснована, жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П1 1047/2020 од 20.01.2022. године, а **ОДБИЈА** захтев тужене за накнаду трошкова првостепеног и другостепеног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужиоцу накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 244.500,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 1047/2020 од 20.01.2022. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца, па је обавезана тужена да тужиоцу исплати заосталу разлику плате до двоструког износа плате на основу обављеног рада и временаведеног на раду за период од 01.03.2013. године до 28.02.2016. године, са законском затезном каматом на појединачно одређене месечне износе од доспелости сваког износа до исплате, све ближе наведено у том ставу изреке. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да у име и за рачун тужиоца надлежном Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, Филијала Београд, уплати доприносе за пензијско и инвалидско осигурање за период од 01.03.2013. године до 28.02.2016. године на износе из става првог пресуде, надлежном Фонду за здравствено осигурање, Филијала Београд, уплати доприносе за здравствено осигурање за период од 01.03.2013. године до 28.02.2016. године на износе из става

првог пресуде и Националној служби за запошљавање, Филијала Београд, уплати осигурање за случај незапослености за период од 01.03.2013. године до 28.02.2016. године. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у укупном износу од 475.324,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана наступања услова за извршење па до исплате.

Апелациони суд у Београду је пресудом Гж1 3349/22 од 27.12.2023. године, преиначио првостепену пресуду тако што је одбио, као неосноване, тужбене захтеве тужиоца којима је тражио да се обавезе тужена да тужиоцу исплати заосталу разлику плате до двоструког износа плате на основу обављеног рада и времена проведеног на раду за период од 01.03.2013. године до 28.02.2016. године у појединачним месечним износима, са законском затезном каматом од доспећа сваког износа до исплате, све ближе наведено у изреци пресуде, те да у име и за рачун тужиоца надлежном Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, Филијала Београд, уплати доприносе за пензијско и инвалидско осигурање на наведене износе надлежном Фонду за здравствено осигурање, Филијала Београд, уплати доприносе за здравствено осигурање на наведене износе и Националној служби за запошљавање, Филијала Београд, уплати осигурање за случај незапослености, а све за период од 01.03.2013. године до 28.02.2016. године; преиначено је решење о парничним трошковима садржано у ставу трећем изреке првостепене пресуде и одбијен, као неоснован, захтев тужиоца да се обавезе тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у укупном износу од 475.324,00 динара, са законском затезном каматом од дана наступања услова за извршење до исплате и обавезан тужилац да туженој накнади парничне трошкове у износу од 33.000,00 динара, као и да туженој накнади трошкове поступка по жалби у износу од 49.500,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, на основу одредбе члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, побијајући другостепену пресуду у целости, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду применом одредбе члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11...10/23) и оценио да је ревизија тужиоца основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности, а наводима ревизије се не указује одређено на другу битну повреду одредаба парничног поступка.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у радном односу код тужене на основу решења од 20.11.2001. године, као ..., радник МУП-а, на радном месту ... у Полицијском одељењу на Железничкој станици „...“, у Полицијској станици за безбедност на желеници Управе полиције Секретаријата унутрашњих послова у Београду, распоређен је са 21.11.2011. године на радно место ..., у Одељење за посебне акције Управе за борбу против организованог криминала, а на основу решења тужене од 01.07.2006. године, 19.04.2011. године и од 01.06.2012. године тужилац је распоређен на послове радног места ... у (ОСЛ) Одељења за оперативне телекомуникације, стално дежурство и обезбеђење службе за борбу против

организованог криминала Управе криминалистичке полиције. Плата запосленог према Уредби о платама лица која обављају послове у посебним организационим јединицама државних органа за сузбијање организованог криминала („Службени гласник Републике Србије“ број 14/03, 105/05) представља већ раније остварену плату коју је овлашћено службено лице имало пре ангажовања у служби, која се увећава за тачно одређени износ, па је тужилац, по ставу првостепеног суда стекао право на увећану плату из члана 2. став 1. Уредбе. Према налазу и мишљењу судског вештака економско-финансијске струке обрачуната је разлика до двоструког износа плате тужиоца према наведеној Уредби, без минулог рада и са минулим радом.

Имајући у виду утврђено чињенично стање првостепени суд је закључио да у наведеном периоду тужена није поступила по наведеној Уредби, која представља непосредни правни основ за исплату плате, те је тужиоцу проузрокована штета у виду мање исплаћене плате, због чега је тужена у обавези да тужиоцу надокнадни причињену штету. Уредба представља непосредни правни основ за исплату плате запосленом, а сам акт надлежног функционера поводом признавања наведеног права, у том случају, имао би декларативно – спроведбени карактер. Тужена је плату тужиоцу исплаћивала према Правилнику о платама запослених у Министарству унутрашњих послова Републике Србије, а тужилац је, након што је премештен у Службу и након што му је утврђен коефицијент плате, стекао право на плату из одредбе члана 2. став 2. Уредбе. С обзиром да тужена, неправилним радом њеног органа, није тужиоцу исплатила плату у двоструком износу према Уредби, одговорна је на основу члана 172. Закона о облигационим односима и дужна да тужиоцу накнади штету проистеклу непоступањем по наведеној Уредби.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду тако што је одбио тужбени захтев тужиоца, јер је закључио да тужиоцу не припада досуђена разлика и да првостепени суд није правилно применио материјално право приликом одређивања основе за обрачун двоструког износа плате. По становишту тог суда, за утврђивање двоструког износа плате коју је тужилац остварио на пословима са којих је ступио на рад у Организациону јединицу за сузбијање организованог криминала, меродаван је износ плате коју је остварио на пословима које је обављао до премештеја у Службу за сузбијање организованог криминала, а која је обрачуната (основна плата за октобар 2001. године) у износу од 8.583,78 динара. Поређење двоструко увећане плате претходног радног мета у наведеном износу са новчаним вредностима исплаћених плата тужиоцу за утужени период указује да је тужиоцу у том периоду тужена исплаћивала вредности плата правилно и да не постоји позитивна разлика између исплаћене плате у периоду потраживања и наведеног двоструког износа основне плате.

Према оцени Врховног суда, основано се ревизијом тужиоца указује да је преиначењем првостепене пресуде другостепени суд погрешно применио материјално право.

Одредбом члана 104. став 1. Закона о раду („Сл. гласник РС“, бр. 24/05... 32/13), прописано је да запослени има право на одговарајућу зараду која се утврђује у складу са законом, општим актом и уговором о раду.

Према члану 18. став 1. Закона о организацији надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала („Сл. гласник РС“, бр. 42/02... 62/05), лица која обављају послове и задатке у посебним организационим јединицама из овог закона имају право на плату која не може бити већа од двоструког износа плате коју би остварили на пословима са којим су ступили на рад у те организационе јединице, а према ставу 2. истог члана, плате уређује Влада Републике Србије.

Одредбом члана 2. Уредбе о платама лица која обављају послове у посебним организационим јединицама државних органа надлежних за сузбијање организованог криминала („Сл. гласник РС“ бр. 14/03...114/14), прописано је да се плата старешине службе и заменика старешина службе и овлашћеног службеног лица у служби, руководиоца и заменика руководиоца посебне притворске јединице и запосленог на пословима обезбеђења у посебној притворској јединици, обрачунава и исплаћује у двоструком износу плата које су остварили на пословима са којих су ступили на рад у организационој јединици из члана 1. ове Уредбе. На основу одредбе члана 3. став 5. исте Уредбе, приликом обрачунавања двоструког износа плата у смислу става 1-4. тог члана, не узимају се у обзир додаци на плату утврђени законом.

Дакле, запослени који су пре ступања на рад у Службу за борбу против организованог криминала били радно ангажовани у Министарству унутрашњих послова, што је у конкретном случају, имају право на двоструки износ плате који би остварили на пословима и задацима у том Министарству, уз ограничење из одредбе члана 18. став 1. Закона о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала. Из наведеног следи да се двоструки износ плате обрачунава са свим увећањима плате која би то лице остварило на ранијем радном месту, односно да свако увећање основне месечне плате на ранијем радном месту последично доводи до увећања двоструког износа његове основне плате у овим организационим јединицама. Због тога није правилно становиште другостепеног суда да основ за обрачун разлике плате у спорном периоду представља двострука плата коју би тужилац остварио у месецу који претходи месецу преласка у службу, без обрачунатог увећања које би остварио на том радном месту у утуженом периоду. С тим у вези, другостепени суд погрешно закључује да мерило за обрачун двоструког износа основне плате у утуженом периоду представља само онај износ који је тужиоцу исплаћен у месецу који је претходио његовом распоређивању на радном месту у Службу за борбу против организованог криминала, без узимања у обзир промене у висни основне плате до којих је дошло у спорном периоду обрачуна, а како је то утврдио вештачењем првостепени суд.

Правилно је првостепени суд закључио да тужиоцу припада право на накнаду штете због неоснованог умањења зараде у утуженом периоду, према налазу и мишљењу судског вештака економско-финансијске струке, са припадајућом законском затезном каматом и траженим доприносима за социјално осигурање, па је Врховни суд преиначио другостепену пресуду, одбио жалбу тужене и потврдио првостепену пресуду.

Преиначењем одлуке другостепеног суда и одбијањем жалбе тужене, потврђена је првостепена пресуда и у делу одлуке о трошковима првостепеног поступка који су тужиоцу правилно признати применом одредбе члана 153. став 1, 154. и 163. став 1- 4.

ЗПП, а одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова првостепеног и другостепеног поступка.

Из наведених разлога, Врховни суд је одлучио као у ставу првом изреке применом одредбе члана 416. став 1. ЗПП.

Тужилац је успео у ревизијском поступку, трошкове је тражио и определио, па је тужена обавезана да тужиоцу накнади ове трошкове, на име састава ревизије у износу од 49.500,00 динара, на име таксе на ревизију и таксе на ревизијску одлуку у износу од по 97.500,00 динара, укупно 244.500,00 динара, а све према важећој АТ и ТТ.

Из наведених разлога одлучено је као у изреци пресуде, на основу члана 416. став 1. и члана 165. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Весна Субић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**